

CODA SELECT

Top Films

BAD LIEUTENANT: PORT OF CALL – NEW ORLEANS

Nicolas Cage ontbindt nog eens zijn duiwels in de rol van een corrupte rechercheur die verslaafd is aan pijnstillers en alle mogelijke andere verdovende middelen. Onvoorspelbaar, vreemd en demonisch grappig.

THE GHOST WRITER

Een broedschrijver die de memoires van een voormalige Britse premier mag schrijven, ontdekt dat de gecontereerde politicus geheimen verbergt. Bijzonder entertainende psychothriller van Roman Polanski.

ABOUT ELLY

Verrassend herkenbare Iraanse film over een groep vrienden die met hun respectieve gezinnen een weekendje aan zee doorbrengen. Het plezier slaat om in contrastatie wanneer het noodlot toeslaat. Een scherp gedefinieerd portret.

HOW TO TRAIN YOUR DRAGON

DreamWorks, de animatiestudio achter 'Shrek' en 'Madagascar', vindt zijn creativiteit terug met dit wervelende 3D-avontuur. Het gaat over een weinig imposante jonge Viking die ontdekt dat de draken die hun eiland terroriseren lang niet allemaal wreed en vraatzuchtig zijn.

Top Boeken

JONATHAN LETHEM > DE CHRONISCHE STAD

Lethem schetst een zinderend beeld van de Upper East Side van Manhattan, vol met stadslegenden, wanen en leugens. Centrale figuur is een aan lager wal gemaakte poprecensent met een glazen oog: Perkus Tooth. Zijn paranoidie theorieën worden gevoed door marihuana, gigantische hamburgers en een wanhopige hunkering naar diepgang.

■ **Prometheus, 24,95 euro**

LUDOVICO ARIOSTO > ORLANDO FURIOSO

Ludovico Ariosto (1474-1533) werkte dertig jaar lang aan zijn beroemde epos over de razende Roeland. Een onbeantwoorde liefde drijft de dapperste en nobelste ridder uit het leger van Karel de Grote tot waanzin. Ariosto laat zijn lezers verdwalen in een labrynt vol absurde avonturen: de personages in dit epos reizen van de Hebriden naar China, en zelfs naar de Maan.

■ **Aethnaem-Polak & Van Gennep, 44,95 euro**

FRANZ KAFKA > DE GEDAANTEVERWISSELING

'Toen Gregor Samsa op een ochtend ontwaakt uit onrustige dromen, ontdekte hij dat hij in bed was veranderd in een reusachtig eng beest'. De eerste zin van Kafka's verhaal 'De gedaanteverwisseling' is een van de beroemdste uit de wereldliteratuur.

■ **Aethnaem-Polak & Van Gennep, 9,95 euro**

VOLTAIRE > CANDIDE

De korte roman 'Candide' (1759) van Voltaire heeft niets van zijn actualiteit verloren. Wij leven in de beste van alle mogelijke werelden, heeft de jonge Candide geleerd. Maar als hij wordt verjaagd uit het kasteel waar hij is opgevoed leert hij een heel andere werkelijkheid kennen. Hij wordt geconfronteerd met oorlog en natuurrampen. Mensen exploiteren en bestelen elkaar uit hebzucht en winstbejag, en slachten elkaar af uit nationalistische gevoelens of religieus fanatisme.

■ **Veen, 12,50 euro**

Top Expo

SYMBOLISME IN BELGIË

In dit Koninklijke Museum van Brussel loopt de expositie 'België en het symbolisme'. Er zijn ruim 200 werken te zien, wat zelfs voor een overzichtstentoonstelling een toevoed is. Maar in dit geval geldt het adagium 'hoe meer hoe beter'. Het symbolisme heeft slechts 30 jaar standgehouden, van eind 19de tot begin 20ste eeuw. De belangrijkste vertegenwoordigers zijn Fernand Khnopff en Félicien Rops.

■ **www.fine-arts-museum.be**

IMÁGENES DEL MEXICANO

Imágenes del Mexicano is de grootste tentoonstelling van het 'México'-festival in Bozar in Brussel. Een verrassend mooie en diverse kijk op 'de Mexicaan', en hoe die zichzelf de afgelopen 3.000 jaar portretteerde: van de precolombiaanse periode tot het midden van de 20ste eeuw. Een selectie van 150 werken uit de vier grote historische periodes van het land.

■ **www.bozar.be**

HENRY MOORE

In Tate Britain in Londen loopt een grote retrospectieve van het werk van de beroemde Britse beeldhouwer Henry Moore. In het kader van zijn leven het boegbeeld van de Britse moderne kunst. Zijn werk lijkt vandaag overbe-

© THE HENRY MOORE FOUNDATION

kend, maar de tentoonstelling brengt ook minder bekende kanten van zijn oeuvre onder de aandacht.

■ **www.tate.org.uk/britain**

LUCIAN FREUD

In het Centre Pompidou in Parijs loopt een interessante overzichtstentoonstelling met 50 werken van de Britse kunstenaar Lucian Freud. De kleinzoon van Sigmund Freud schildert vooral naakten, die hij zonder fransjes en zonder opsmuk op een rauwe manier uitbeeldt.

■ **www.centrepompidou.fr**

Top Podium

ENSEMBLE EXPLORATIONS

Ensemble Explorations veroverde het laatste decennium, onder leiding van cellist Roel Dierlents, een vaste plek in de internationale muziekscene. In het kader van de KBC-Muziekprijs 2009/10 brengen zij op 13 april in het Kaaitheater in Brussel een colloconcerto van Vivaldi. Met een bijzondere rijke instrumentatie - cello solo, luit/gitaar, orgel/klavecimbel en cello als continuo, contrabas - en veel improvisatie.

■ **www.kaaitheater.be**

IN DE STRAFKOLONIE/ HET HOL

Weinig teksten van Franz Kafka laten zich zo politiek lezen als 'In de strafkolonie'. Dat vraagt om een encenserding die ook heeft voor de gelaagdheid van de tekst en de eigenheid van de schrijver. Een uitdaging voor Bart Meuleman en Olympique Dramatique. In de Bourlaschouwburg in Antwerpen.

■ **www.toneelhuis.be**

DANIEL JOHNSTON

Het Domino-Festival in de AB krijgt dinsdag 13 april een bijzondere gast over de vloer. Groot van reputatie en een legende voor de liefhebbers. De manisch-depressieve singer-songwriter Daniel Johnston gaat en mocht Tom Waits, Beck, Kurt Cobain en Sonic Youth tot zijn fans rekenen. In het voorprogramma speelt Tommignay, de nieuwe groep van Thomas Devos (Rumpelstichtkin).

■ **www.abconcerts.be**

ONDER HET MELKWOUD

Een hoorspel van de Welsh schrijver Dylan Thomas, die kort na de première op 39-jarige leeftijd overleed. Amper vijf jaar later (1958) vertaalde de jonge Hugo Claus op onnavolgbare wijze deze brok literatuur die barst van barokke beschrijvingen en surrealistische capriolen. Jan Decler en Koen De Sutter vertolken de rollen.

■ **www.ccstrombeek.be**

Apart Weekend

DE TIJD | ZATERDAG 10 APRIL 2010

Een soort vriendelijke voddenman

'Van je familie moet je het hebben', humoristische verhalen van **DAVID SEDARIS**

MARC HOLTHOF

David Sedaris geldt als een van de grappigste schrijvers ter wereld. Hij is een fenomeen in de Verenigde Staten. Hij verschijnt regelmatig in de talkshow van David Letterman en leest voor op National Public Radio. De Nederlandse uitgeverij Lebowski wil met de bundel 'Van je familie moet je het hebben' zijn reputatie ook hier aanzwengelen.

David Sedaris (1956) schrijft verhalen, essays en toneelstukken. Maar geen romans. Misschien is dat de reden waarom hij tot dusver bij ons geen naam gemaakt heeft. In de VS is het heel anders: Sedaris heeft er een immense reputatie als humorist en schrijver. Hij heeft al een Grammy gewonnen, zijn verhalen verschijnen in bladen als The New Yorker en Esquire, van zijn boeken zijn meer dan 7 miljoen exemplaren verkocht en ze zijn vertaald in 25 talen.

De man trok in 1992 de aandacht toen National Public Radio zijn 'SantaLand Diaries' uitzond. Daarin vertelt hij over zijn belevenissen tijdens de kerstdagen verkleed als elfje in het warenhuis Macy's in New York. Twee jaar later publiceerde hij zijn eerste bundel kortverhalen en essays: 'Barrel Fever'. Daarop volgden 'Naked' (1997), 'Holidays on Ice' (1997), 'Me Talk Pretty One Day' (2000), 'Dress Your Family in Corduroy and Denim' (2004), en 'When You Are Engulfed in Flames' (2008), stuk voor stuk bestsellers. Sedaris werd uitgeroepen tot humorist van het jaar 2001. Regisseur Wayne Wang wou vier van zijn verhalen verfilmen, tot Sedaris terugrabelde omdat hij bezorgd was over de manier waarop zijn familie uitgebeeld zou worden. Hij maakt allusies op dat voorval in het meestershijde openingsverhaal uit 'Van je familie moet je het hebben'.

TURKSE KALKOEN

Niet dat zijn familie er goed van afkomt in deze bundel met enkele van zijn beste verhalen. De humor van Sedaris is vooral autobiografisch en hij zet zichzelf en zijn familie en vrienden graag in hun hemd. Een beetje à la Woody Allen. Maar Sedaris is van Griekse afkomst, is homo-seksueel en leeft met zijn partner in Frankrijk. Dat geeft hem een heel andere kijk op de zaken. Zelf omschrijft hij de verteller uit zijn verhalen als 'not me, but a lot like me'. Sedaris vertelt over zijn familieleven, zijn vier zussen en broer, zijn opvoeding als zoon van een IBM-ingenieur in Raleigh, North Carolina, zijn Griekse afkomst, de verschillende pogingen om als jonge man aan een job te raken, zijn mislukte ambitie om plastisch kunstenaar te worden, zijn druggebruik, zijn homoseksualiteit en zijn leven in Frankrijk.

Het meest hilarisch is het om Sedaris zelf zijn verhalen te horen voorlezen. Hij is onnavolgbaar en weet iedere woordspeling ten volle uit te buiten. Zijn lachgraag publiek hangt daarbij aan zijn lippen. In het verhaal 'Zes tot acht zwarte mannen' opgenomen om

YouTube kan je het Sedaris horen voorlezen. Het verhaal 'Van je familie moet je het hebben' is een Nederlandse Sinterklaas met Santa Claus. In de Nederlandse vertaling mis je echter nogal wat pointes. Zo vertelt Sedaris dat hij vernam dat Sinterklaas 'served as bishop of Turkey'. 'Sorry', zegt Sedaris, 'kun je dat laatste nog eens herhalen?' Dit lijkt mij helemaal fout. Hij begrijpt niet hoe de Nederlanders Sinterklaas kunnen associëren met 'turkey', kalkoen. Kalkoen eet je op Thanksgiving Day. Al evenzeer in de war is hij waarom er zes tot acht zwarte pieten Sinterklaas vergezellen. 'Ik heb verscheidene Nederlanders om een iets nauwkeuriger aantal gevraagd, maar geen van hen kon mij een exact aantal geven. Wat mij vreemd lijkt als je beseft dat ze honderden jaren de tijd gehad hebben om de neuzen te tellen.'

TRAGISCH

Het zou onrechtvaardig zijn David Sedaris af te doen als een humorist of stand-upcomedian - wat hij niet echt is; hij leest zijn verhalen af van het blad.

In de Verenigde Staten heeft David Sedaris een immense reputatie als humorist en schrijver.

© HH

Sedaris is een meester van het kortverhaal. Hij vertelt verhalen die vaak worden op het genre toe aan een job had in een fabriek in Oregon waar appels verpakt werden. Tijdens zijn lunchpauze las hij telkens één kortverhaal dat hem door de rest van de dag liep.

Er zit iets diep tragisch in deze grappige verhalen. Zo is in het verhaal 'Ik hou van jongens', waarin hij zijn verborgen leven als jonge homo vertelt in een school waar alleen John Wayne-machodrag ingepompt wordt. Al geen tragisch van onderdelen over zijn disfunctionele familie. In 'Dromen als een reus, presteren als een dwerg', vertelt Sedaris hoe zijn vader gek was op jazz en na een optreden van pianist Dave Brubeck en zijn zonen besloot dat hij ook zo iets wilde, een familiejazz-

band. Iedereen mag/moet muziek gaan studeren. Er komt een piano in huis. David krijgt een gitaar (terwijl hij een stofzuiger wou). Het wordt een gigantische mislukking, en David is natuurlijk de

De familie van David Sedaris is niet zo blij met de vele stukjes en beetjes vuile was die hij buiten hangt.

eerste die ermee komt. Elders schrijft hij over zijn vader: 'Voor mij is het grootste wetenschappelijke mysterie hoe een man zes kinderen op de wereld kan brengen die niet een van zijn interesses met hem delen.'

■ David Sedaris - Van je familie moet je het hebben - 2010, Amsterdam, Lebowski, 308 blz.

BERT POPELIER

In het Museum voor Schone Kunsten in Gent is de langverwachte expositie van de symbolistische schilder Gustave van de Woestyne (1881-1947) geopend. De tentoonstelling sluit aan bij de overzichtstentoonstelling van de Belgische symbolisten die in de Koninklijke Musea in Brussel gehouden wordt. Van de Woestyne is onder hen een buitenbeentje. Hij verzon geen voorstellingen, maar maakte van de werkelijkheid een symbool.

Bij de symbolisten van omstreeks 1900 was er in de kunst geen plaats voor een glimlach. Een ingetogen ernst voerde bij hen de boventoon. Zij waren, een uitzondering niet te na gesproken, diep religieus, op het mystieke af. Dat is niet alleen te zien op de expositie in Brussel, maar nu ook in Gent op de individuele tentoonstelling van Gustave van de Woestyne.

In zijn geboortestad Gent wordt Gustave van de Woestyne herdacht met een expositie die 145 werken omvat en gespreid is over negen zalen. De kunstenaar heeft al met al slechts 300 schilderijen gemaakt. Veel van de in Gent getoonde werken komen uit privéverzamelingen en zijn nauwelijks bekend. Het was van 1949 geleden dat Gent Gustave van de Woestyne nog eerde met een individuele tentoonstelling. Inmiddels was de kunstenaar bijna vergeten. De naam Van de Woestyne roept meer de herinnering op aan de dichter Karel van de Woestijne, (die zijn naam met een ij schreef) dan aan zijn jongere broer Gustave. Nochtans waren beiden tijdens hun leven beroemd en deelden ze elkaars inzichten.

In 1900 vestigden de gebroeders Van de Woestyne zich in Sint-Martens-Latem. Ze vergzelde er de kunstenaars Valerius de Saedeleer, Albin van den Abele en George Minne. Samen vormden ze de zogenoemde eerste groep van Latem. Het was in dat gezelschap dat Gustave van de Woestyne zich artistiek ontwikkelde.

Sint-Martens-Latem was toen nog niet een van de meest exquise residentiële gemeenten van België, maar een boerendorp aan de Leie. Met zijn kunstenaarsvrienden deelde Van de Woestyne er de belangstelling voor het landelijke leven, weg van de rook van de Gentse fabrieken. Contemplatie en vroomheid lijken wel hun devies geweest te zijn. Het vooruitgangsoptimisme van de industriële samenleving was aan de symbolisten niet besteed.

In 1909 verliet Van de Woestyne Sint-Martens-Latem. Hij vestigde zich achternavolgens in Leuven, Etterbeek en Tiège. Dat betekende echter niet dat de kunstenaar Latem volledig achter zich liet. Zowel thematisch als stilistisch bleef de herinnering aan het Leiedorp een invloed uitoefenen. Zo bleef hij boerenkoppenschilderen, wellicht uit het geheugen. Hij had er succes mee. Ondanks zijn devote ingesteldheid was Gustave Van de Woestyne een man van de wereld. Hij omringde zich gaandeweg met talrij-

'Zelfportret', uit 1912

RV

'Boerenmetje', uit 1913.

RV

'Onze-Lieve-Vrouw van Zeven Smarten', uit 1925.

RV

De verstilling van mens en landschap

Gustave van de Woestyne, **BUITENBEENTJE** onder de Belgische symbolisten

bladgoud of een gouden schijnsel, precies zoals de Vlaamse Primitieven en de middeleeuwse boekverluchters dat deden. Behalve boerenkoppenschilderen, familieleden en vrienden zou Van de Woestyne zowel in Latem als daarna ook zelfportretten, voorstellingen van het landleven en bijhelse taferelen schilderen. Alles werd bij hem verstillend, van mens tot landschap.

BOERENKOPPEN

In 1909 verliet Van de Woestyne Sint-Martens-Latem. Hij vestigde zich achternavolgens in Leuven, Etterbeek en Tiège. Dat betekende echter niet dat de kunstenaar Latem volledig achter zich liet. Zowel thematisch als stilistisch bleef de herinnering aan het Leiedorp een invloed uitoefenen. Zo bleef hij boerenkoppenschilderen, wellicht uit het geheugen. Hij had er succes mee. Ondanks zijn devote ingesteldheid was Gustave Van de Woestyne een man van de wereld. Hij omringde zich gaandeweg met talrij-

ke beschermheren die werk van hem kochten of hem portretopdrachten gaven. Van de Woestyne onttepte zich als een veelgevraagde portretist. Die portretschilderijen steken boven de afbeelding uit, het zijn ware kunstwerken.

Wat Gustave Van de Woestyne met landschappen deed, in de jaren 1910-1913, is ook iets merkwaardigs. De toeschouwer herkent ze uit de stukjes ouderwetse natuur die in Vlaanderen nog overblijven, zoals een boomgaard omringd door een haag. Van de Woestyne vereenvoudigde de landschappen en maakte er symbolisch een Hof van Eden van.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog zocht Van de Woestyne met zijn gezin zijn toevlucht in Groot-Brittannië. Hij was er bijzonder actief als portretschilder. Een van de laatste indrukwekkende portretten die hij in Engeland schilderde, was dat van Fabrice Polderman. Die Vlaamse hoogleraar die ook naar Engeland gevlucht rol spelen in de vederlandsing van de Gentse universiteit.

Terug in België, vanaf 1919, trachtte de kunstenaar aansluiting te vinden bij meer modernere kunststromingen. Zo reisde hij een aantal keren naar Parijs. Hij kwam er onder de indruk van de hemelbestormer Pablo Picasso, de symbolist Maurice Denis en, zo te zien, ook van Fernand Léger. Ook Fernand Khnopff zou hem beïnvloeden.

Van de Woestyne ging vanaf dat meer synthetisch te werk. Alleen het essentieelste telde nog. Hij verwerkte het symbolisme,

De tentoonstelling in Gent, die grotendeels chronologisch is opgebouwd, brengt ook een aantal vrij onbekende stillens. In dat genre kon Van de Woestyne niet eenzelfde bevredende sfeer scheppen als in zijn portretten en religieuze taferelen. Zijn stillens zijn stiel gelieven. Naar het einde van de tentoonstelling toe is er een zaal met tekeningen en grafiekbladen. Daar kan men onder meer de originele inkttekeningen zien die de kunstenaar maakte als illustratie bij een heruitgave van Reinaert de Vos, naverteld en uitgegeven door Strijm Streuvels. Er hangen ook verfynde potloodportretten van koning Albert I en van zijn broer Karel van de Woestijne.

LAAT WERK

De laatste zaal van de expositie is gewijd aan het late werk, met groots opgevatte schilderijen. Ineens wist Van de Woestyne niet meer hoe het moest. Hij lijkt wel een neoclassiciest te zijn geworden. Zo is er het monumentale doek 'Het model voor de Venus van Milo' uit 1928, dat zo uit de Romeinse oudheid lijkt te stammen. Inmiddels was Van de Woestyne aan diverse kunstacademies gaan lesgeven, en dat heeft hem artistiek blijbaar geen goed gedaan.

De samenstellers van de tentoonstelling, Robert Hooyze en Catherine Verleysen, hebben in Gent een uitzonderlijke keuze van representatieve werken samengebracht. Het is terecht een eerbetoont geworden aan een van onze grootste religieuze schilders uit de moderne tijd. Van de werkelijkheid maakte Gustave van de Woestyne een droom.

■ Gustave van de Woestyne, Museum voor Schone Kunsten, Citadelpark, Gent, Tot 27 juni. Open van dinsdag tot zondag van 10 tot 18 uur. www.mskgent.be.

DE WIJDE WERELD

++++ Het plan om de as van de bergbeklimmer **Edmund Hillary** op de Mount Everest uit te strooien is afgelast. Boeddhistische priesters waarschuwden dat dat ongeluk zou brengen. Hillary, die in 2008 overleed, bereikte als eerste de top van de hoogste berg ter wereld. Apa Sherpa, die de berg al 19 keer bedwong, nam

© ASSOCIATED PRESS

dinsdag de leiding van een expeditie met 17 mensen die tot midden mei zou klimmen. Door de as van Hillary uit te strooien wilde Apa Sherpa de overleden bergbeklimmer eren in naam van de berggemeenschap van de Sherpa's in de regio. ++++ Het Brugse parket heeft een dossier geopend in verband met bedreigingen aan het adres van een West-Vlaamse kunsthandelaar. Het zou gaan om de **topgalerist Guy Pieters** of zijn broer Luc. Guy Pieters ontken evenwel dat hij bedreigingen heeft ontvangen. 'Ik heb ook geen weet van bedreigingen aan het adres van mijn broer', zegt hij. Volgens de Corelio-kranten kreeg Luc Pieters het de voorbije maanden aan de stok met een Oost-Europese zakenman over de verkoop van zijn galerie. Die galerie is intussen eigendom van Guy Pieters. Kunsthandelaar Guy Pieters bezit vijf galeries in België en Frankrijk. Vorige maand opende hij een nieuwe kunstgalerie in de buurt van de Champs-Élysées in Parijs. ++++ De Italiaanse kunstenaar **Alberto Garutti** wint de Kunstwerk Cultuurprijs 2009 ter waarde van 2.500 euro. Hij wordt bekroond voor het kunstwerk 'Untitled', dat hij tien jaar geleden maakte voor 'Over the Edges', een project van toenmalig S.M.A.K.-conservator Jan Hoet. Tijdens die tentoonstelling lichtte de straatverlichting rond de Vrijdagmarkt op telkens wanneer in Gent een kind werd geboren.

TIP

5x2 (Cinq fois deux)

CANVAS, ZATERDAG OM 23.55 UUR

Vijfmaal twee, of hoe je leven met iemand te delen. François Ozon belicht in vijf fasen de relatie van een hedendaags koppel, Marion (Valérie Bruni-Tedeschi) en Gilles (Stéphane Freiss). Ozon begint bij het einde, hun scheiding, en vertelt stapsgewijs terug naar de teloorgang van hun liefde. Een jaar eerder organiseren Marion en Gilles een etentje voor Gilles' broer en zijn vriend - we zien hoe hun huwelijk op dat moment al uit elkaar aan het vallen is, ogenschijnlijk omwille van een seksueel avontuurje van Gilles. We zien de geboorte van hun zoonje, Nicolas, en de vreemde manier waarop Gilles zich gedraagt wanneer hij het nieuws krijgt dat zijn vrouw aan het bevallen is. We zien hun huwelijk. En ten slotte hun kennismaking. Ozon ('Sous le sable', '8 femmes', 'Swimming Pool') heeft hier alweer een interessante prent afgeleverd. Het is een zwartgallige kijk op relaties die zich af en toe verliezen in zijn eigen pratigheid, maar die toch ook voldoende fascinerende scènes en goede acteerprestaties bevat om meer dan de moeite waard te zijn.

Monster

VIJFTV, ZONDAG OM 21.15 UUR

Misdaadfilm (2003) naar een waar gebeurd verhaal. Aileen Wuornos heeft een bijzonder moeilijke jeugd, waardoor ze op haar dertiende in de prostitutie belandt. Wanneer ze op een avond het slachtoffer wordt van een brutale verkrachting, schiet ze uit zelfverdediging de dader een kogel door het hoofd. Daarna leert ze in zijn eigen pratigheid, maar die toch ook voldoende fascinerende scènes en goede acteerprestaties bevat om meer dan de moeite waard te zijn.

Dit speelfilmdebuut van regisseur Patty Jenkins is gebaseerd op het waargevoerde verhaal van Amerika's eerste vrouwelijke seriemoordenaar Aileen Carol Wuornos. De film concentreert zich op de periode tussen 1989 en 1990, waarin Wuornos een lesbische verhouding had, en waarin ze begon met het vermoorden van klanten die haar wilden verkrachten. Charize Theron kreeg voor haar rol van Aileen een Critics Choice Award, een Golden Globe, een Zilveren Beer én een Oscar (2004).